ПРИНСИПҲО ВА МЕЪЁРҲОИ ЭТИКИИ ФАЪОЛИЯТИ ИЛМӢ

Лоиҳаи Арзёбӣ ва Таҳлил дар Тоҷикистон

Дар асоси қонунгузории Ҷуҳурии Тоҷикистон таҳия шудааст

IFPRI CGIAR USAID FROM THE AMERICAN PEOPLE RESEARCH TODAY REVEAL TOMORROW ZERKALO ANALYTICS GROUP

ПРИНСИПҲО ВА МЕЪЁРҲОИ ЭТИКИИ ФАЪОЛИЯТИ ИЛМӢ

Қонуни ҶТ «Дар бораи фаъолияти илмӣ ва сиёсати давлатӣ оид ба илму техника» **принсипҳо ва меъёрҳои** зерини этикии фаъолияти илмӣ ва (ё) илмию техникиро муқаррар кардааст:

Танқид ва мубоҳисаи созанда	Арзёбии ҳақиқати ақидаҳои илмӣ
• Муносибати боэҳтиромона нисбат ба муноқиз (оппонент), роҳбари илмӣ ва унвонҷӯ. • Муқовимат намудан ба худкомагӣ дар илм. • Худдорӣ аз усулҳои фишороварӣ ба муноқизи илмӣ.	• Новобастагӣ ба синну сол, ҷинс, нажод ва нуфузу унвонҳои корманди илмии ин ақидаҳоро асоснокkунанда. • Озодии академӣ ҳангоми анҷом додани таҳқиқот. • Ҳифз намудани ақидаҳои худ, новобаста ба ҳар гуна нуфузу вазъ. • Эътирофи ҳатмии хатоҳои илмии худ. • Шахсан масъул будан барои сифати муътамади иттилоот ва маҳсули фаъолияти илмӣ.

IFPRI

CGIAR

ПРИНСИПҲО ВА МЕЪЁРҲОИ ЭТИКИИ ФАЪОЛИЯТИ ИЛМӢ (идома)

Дастоварди умумӣ будани натиҷаҳои таҳқиқот	Беғаразии фаъолияти таҳқиқгар	Ошкоро будани таҳлили танқидии таҳқиқот
• Ҳуҷҷатгузории пурраи натиҷаҳои илмӣ. • Масъулияти шаҳрвандӣ ва ахлоқии таҳқиқгар барои оқибатҳои иҷтимоӣ ва экологии дар амал татбиқ намудани натиҷаҳо фаъолияти илмӣ. • Таваҷҷӯҳ ба навоварӣ дар фаъолияти илмӣ ва (ё) илмию техникӣ. • Мусоидат намудан ба рушди илмии таҳқиқгарони ҷавон.	• Вобаста набудани ҳақиқати илмӣ ба ғаразу манфиатҳои шахсии таҳқиқгар. • Роҳ надодан ба асардуздӣ. • Софдилӣ, хоксорӣ ва хушмуомилагӣ дар муносибатҳои илмӣ. • Риояи аниқи қоидаҳои ба даст овардан ва интихоб намудани маълумот, ҳифз ва нигоҳдории маълумот. • Паҳн накардани маълумоте, ки бо шарти риояи махфият ба даст оварда шудаанд.	• Ошкоро будани натиҷаҳои фаъолияти илмӣ барои арзёбии танқидӣ. • Огоҳонидани ҷомеа дар хусуси эҳтимолияти ба зарари инсоният истифода бурдани кашфиёти илмӣ.

БАЪЗЕ МЕЪЁРҲОИ ЭТИКИИ НАШРИ МАҚОЛАҲОИ ИЛМӢ

Меъёрҳои пешниҳод кардани мақола	Меъёрҳои тақриз
-Мақола бояд фақат натиҷаи таҳқиқотҳои аслии муаллиф(он) бошад. -Пешниҳод намудани мақолае, ки пештар ба нашр нарасидааст. -Ба иқтибосоварии нодуруст, дуздӣ ва иқтибосоварии аз ҳад зиёд аз асарҳои қаблии худ роҳ надодан. -Дар рӯйхати адабиёт танҳо манбаъҳое оварда шаванд, ки воқеан дар рафти таҳқиқот истифода шудаанд ва бояд дар матни мақола ба онҳо истинод бошад. -Маълумот ва далелу санадҳое, ки дар таҳқиқот истифода шудаанд, бояд аз сарчашмаҳои боэътимод бошанд ва дар матни мақола ба онҳо истинод бошад.	-Мақола ҳатман ба тақриз фиристода мешавад. Мақсади тақриз баён намудани ақидаи шахсии коршинос (муқарриз) дар бораи асолат, навгонӣ ва аҳамияти натиҷаҳои илмиву амалии бадастомада мебошад. -Тақриз бояд беғараз бошад: мувофиқ наомадани мавқеи илмии муқарриз бо муаллиф(он) асоси баҳси илмӣ шуда метавонад, аммо наметавонад асоси кофӣ барои рад намудани чопи мақола бошад. -Махфият дар тақриз шарт аст.

IFPRI

CGIAR